

Žádáme o okamžité zastavení příprav výstavby památníku

1392 podpisů

17
11
19

Rožnov 89

Rožnov 89 # Panely s příběhy roku 1989 v Rožnově pod Radhoštěm směřujícími k sametové revoluci najdete na těchto místech (nebo na <http://roznov89.knir.cz>):

- 1 Několik vět – u krytého bazénu
- 2 Generální stávka – před Teslou
- 3 Charta 77 – autobusové nádraží
- 4 První máj – křižovatka u Rosavy
- 5 Incident – Nádražní ulice
- 6 Akce Říman – Nádražní ulice
- 7 Demonstrace – Masarykovo náměstí
- 8 Občanské fórum – za Albertem
- 9 Památník – PRÁVĚ ČTĚTE
- 10 Volby – Masarykovo náměstí

Sedící TGM

Na památku návštěvy prezidenta T. G. Masaryka v Rožnově v roce 1924 byla na náměstí 5. července 1936 odhalena jeho sedící figura od sochaře Rudolfa Saudka. Plastika byla zničena za nacistické okupace v roce 1939.

Stojící TGM

Druhou sochu T. G. Masaryka vytvořil sochař Antonín Chromek po válce a byla odhalena 3. března 1950. Lidové milice ji zničily 6. listopadu 1959.

Hvězda padá vzhůru

V šedesátých letech stál na původním „Masarykově“ podstavci vysoký jehlan s rudou pěticípou hvězdou. V roce 1968 byla socha prezidenta autorem podle původního modelu znovu odlita a v mezidobě byl na podstavci provizorní portrét T. G. Masaryka. K instalaci sochy po sovětské okupaci v srpnu 1968 již nedošlo a na podstavci se vrátila rudá hvězda.

Památník osvobození

Na konci osmdesátých let začalo město s výstavbou tzv. památníku osvobození, který měl stát místo jehlanu s rudou hvězdou vprostřed náměstí Rudé armády. Památník měl tvořit podstavec se sochou ženy s holubicí a několik metrů dlouhá zeď se jmény občanů padlých za druhé světové války.

Protesty proti památníku

Nevkusný zásah do centra města i způsob, jakým byla občanům oznámena výstavba památníku (schválena bez vědomí veřejnosti), vedly několik občanů k zpochybnění celé akce a vystoupení proti stavbě objektu. Pod hlavičkou Českého svazu ochránců přírody se ve věci angažovali zejména Jan Panc, Jan Zůbek a Jiří Kovařík, kteří v polovině října 1989 vyzvali vedení města k uspořádání veřejné debaty.

Shromáždění na náměstí

Aktivisté do věci zapojili místní architekty i umělce a v druhé polovině října 1989 uspořádali na náměstí protestní shromáždění, kterého se zúčastnily asi tři desítky lidí.

Petiční akce

V téže době sepsali i petici proti výstavbě památníku, kterou pustili do širšího oběhu. Zároveň vytvořili zakres umístění památníku do prostoru náměstí (viz velký obrázek), aby si občané mohli vytvořit alespoň základní představu o jeho podobě. Petici během jednoho týdne podepsalo 1392 občanů Rožnova, přičemž se asi třetina podpisových archů „ztratila“.

Maketa

Pod tlakem těchto akcí umístil městský národní výbor na náměstí, kde se v té době již konaly přípravné práce pro stavbu památníku, jeho maketu. Ta však neodpovídala skutečné velikosti ani proporcím objektu.

Konec kauzy

Listopadové události roku 1989 přípravu stavby památníku ukončily. Ještě komunistická rada městského národního výboru 22. prosince 1989 přejmenovala náměstí Rudé armády zpět na Masarykovo.

Třetí TGM

Odlitek Chromkovy sochy Masaryka z šedesátých let byl objeven v prosinci 1989 ve sklepě zámku v Lešné u Valašského Meziříčí pod sutí a dlažebními kostkami. Plastika byla přepravena do Rožnova, kde ji opravil její autor za pomoci sochaře Maria Kotrby.

Torzo

Část nedokončeného památníku pro rožnovské náměstí – socha ženy s holubicí od sochaře Karla Vašuty – se dnes nachází v soukromé sbírce.

Nynější TGM

V lednu a únoru 1990 se vedla debata o umístění znovunalezené Masarykovy sochy: část občanů prosazovala její instalaci v městském parku u dnešní základní umělecké školy. V předvečer 140. výročí narození TGM, 6. března 1990, byla zejména iniciativou rožnovské Masarykovy společnosti odhalena nynější socha opět ve středu náměstí.

Máte k příběhům Rožnov 89 doplnění, vzpomínky, dokumenty? Napište nám na: roznov89@knir.cz

<http://roznov89.knir.cz>